

Quality of Life - identyfikacja potencjału i zasobów DŚ oraz wytyczenie przyszłych kierunków rozwoju. Badania metodami foresight.

QoL – Podsumowanie wyników badań

dr Jarosław Ignacy

jaroslaw.ignacy@ue.wroc.pl

Katedra Zarządzania Strategicznego
Uniwersytet Ekonomiczny Wrocław

**Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka**

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Foresight ?

CO WARTO WIEDZIEĆ ?

Foresight...

- ważny element procesu przewidywania możliwych dróg rozwoju
- metoda stosowana z powodzeniem w większości państw Unii Europejskiej
- Nie powinien być mylony z prognozowaniem to „tworzenie przyszłości”

Stanowi odpowiedź na...

- potrzebę stworzenia platformy do dyskusji i współpracy pomiędzy decydentami, środowiskiem naukowym, przemysłem i opinią publiczną w zakresie kluczowych problemów społecznych
- potrzebę ustalania przyszłych priorytetów w oparciu o racjonalne przesłanki

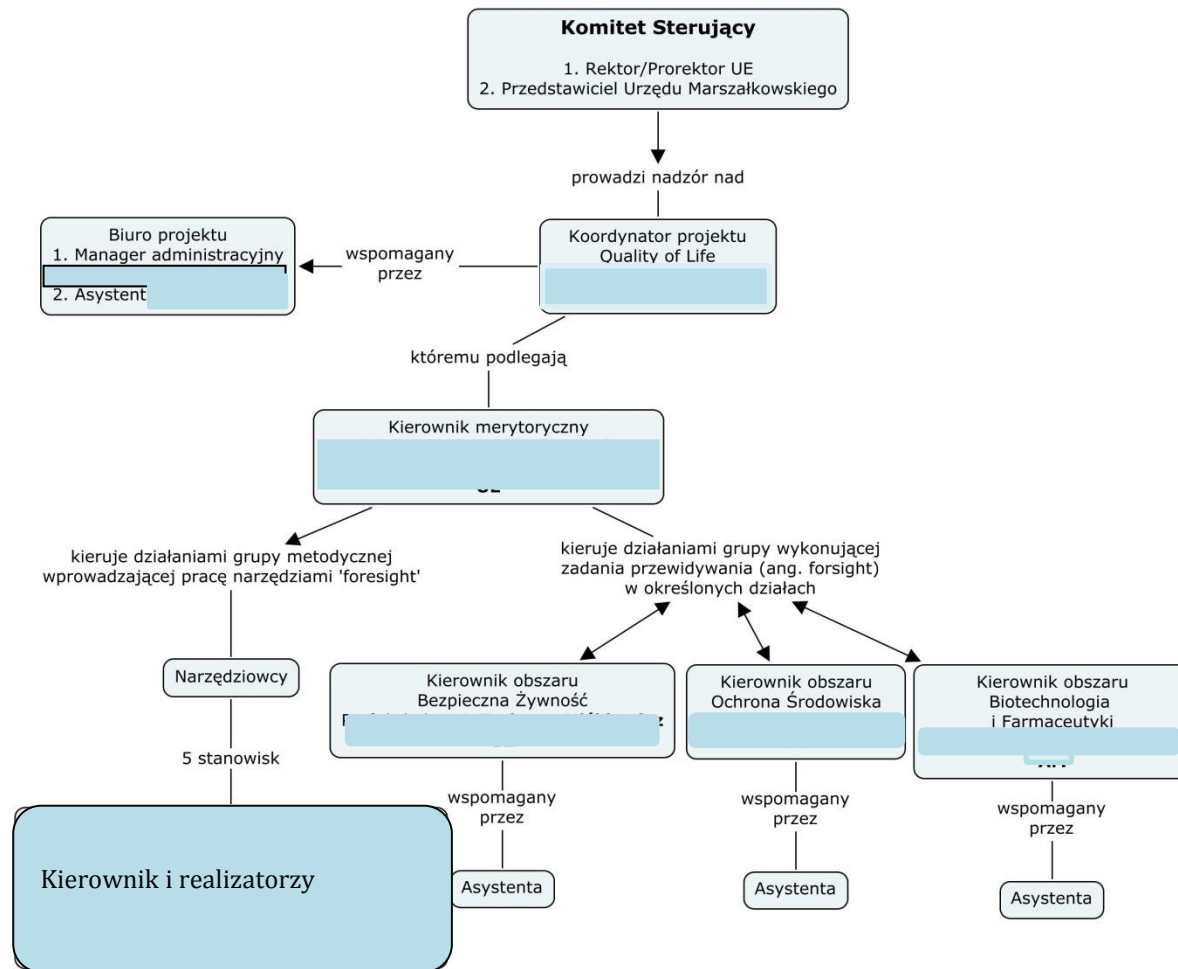
Cel projektu i sposób realizacji

- **Celem bezpośrednim projektu jest identyfikacja potencjału i zasobów Dolnego Śląska w obszarze nauka i technologie na rzecz poprawy jakości życia (Quality of Life), oraz wytyczenie przyszłych kierunków rozwoju w perspektywie 10 lat (obszary OŚ, BŻ, BiF)**
- Projekt wykorzysta jako narzędzie badawcze metodologię foresight uwzględniając światowe tendencje rozwojowe.
- **Cele pośrednie** to zwiększenie efektywności współpracy gospodarczej, innowacyjności oraz podniesienie poziomu materialnego mieszkańców regionu a także jakości życia mieszkańców.

Projekt (Quality of Life)

Identyfikacja kierunków badań naukowych i prac rozwojowych poprzez zastosowanie metody 'forsight' w zakresie wsparcia przygotowania strategii rozwoju technologii na rzecz poprawy jakości życia (ang. Quality of Life) w zakresie: Ochrony Środowiska, Biotechnologii z Farmaceutyka i Wytwarzania Zdrowej Żywności.

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

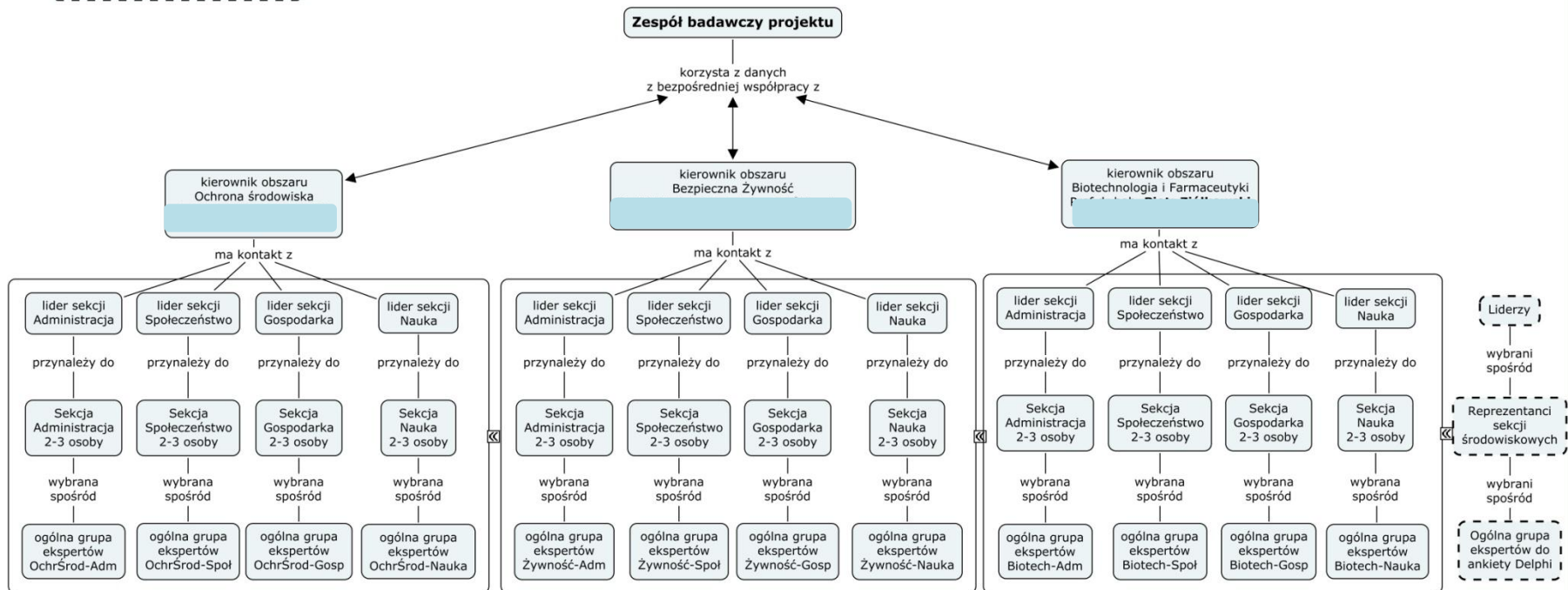
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Cel projektu i sposób realizacji

Skróty:
 Adm- administracja
 Społ- społeczeństw
 Gosp- gospodarka
 Biotech - Biotechnologia i Farmaceutyki
 OchrŚrod - Ochrona środowiska
 Żywność- Bezpieczna Żywność

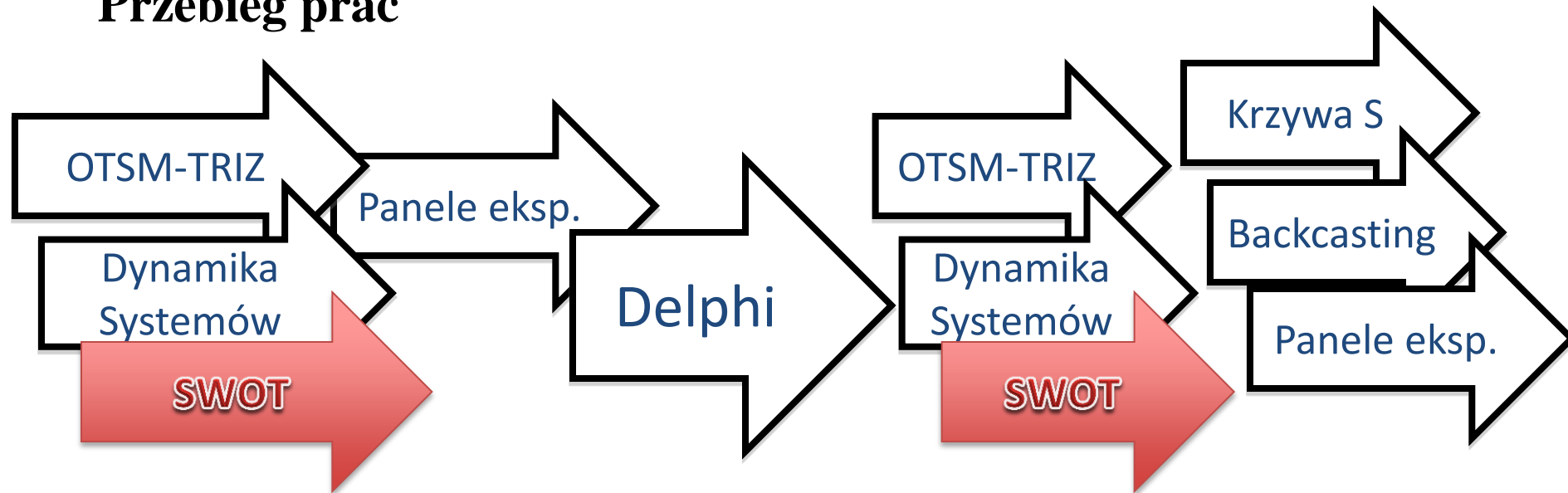
Robocze grupy eksperckie
 pracujące w ramach projektu 'Jakość życia'

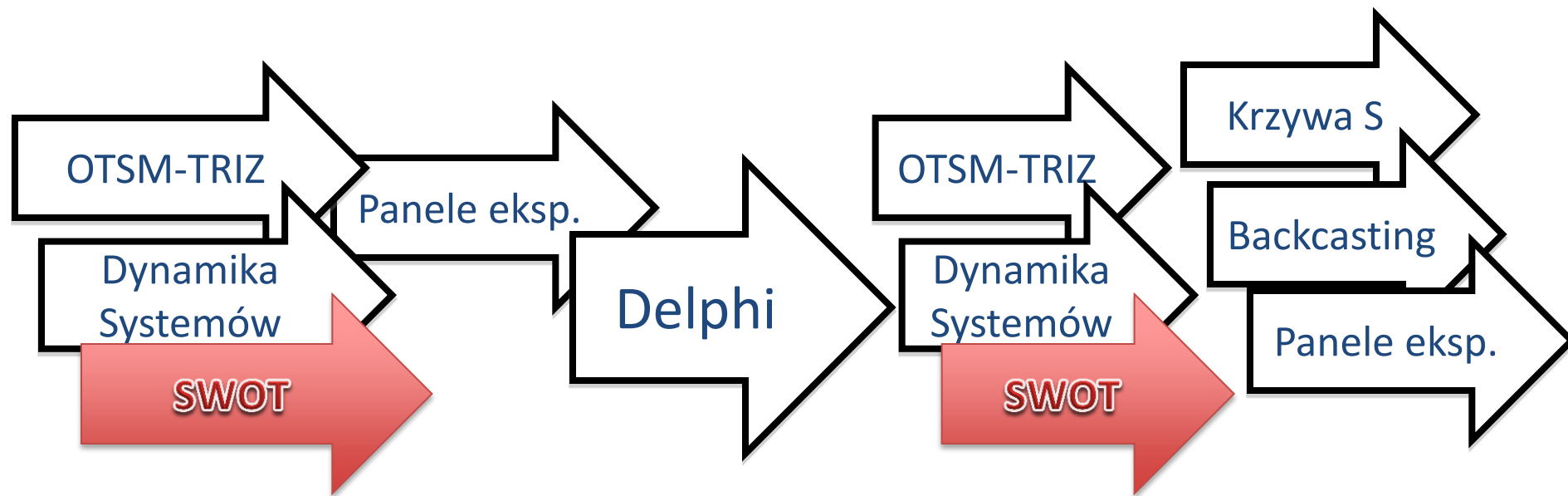
Cel

Celem prac nad analizą SWOT było **odkrycie czynników** z obszarów bezpieczna żywność (BŻ), ochrona środowiska (OŚ), BiF, które są **kluczowe z punktu widzenia wzrostu jakości życia na Dolnym Śląsku**.

Przebieg prac

- Analiza SWOT
- Obszar BEZPIECZNA ŻYWNOŚĆ

Kluczowe czynniki obszaru	Charakter czynnika [A]tut, [S]łabość
<ul style="list-style-type: none"> - w latach 2000-2008 nastąpił spadek pogłowia bydła o 32%, zaś trzody chlewnej o 21% - szczególnie dotkliwy kryzys w zakresie produkcji i przetwórstwa mleka (jednego z najbardziej wspieranych rynków w UE) największy spadek pogłowia krów w Polsce - pogłębiająca się nierównowaga bilansowa DŚ w zakresie produkcji mięsa i mleka 	S
Wzrostowa tendencja pogłowia drobiu (wzrost o 25% w latach 2000-2008)	A
Największy w kraju potencjał stawów przeznaczonych do hodowli rybnej (12 950 ha na DŚ, dla porównania Wielkopolska jedynie 5 441 ha)	A
Spadająca produkcja i spożycie ryb na DŚ (mimo ogólnego wzrostu ich spożycia w Polsce) – niewykorzystanie lokalnego potencjału w tym zakresie - produkt lokalny Karp Milicki	S
Niedobory w lokalnej produkcji surowców spożywczych-warzywa, owoce	S
Ponadprzeciętne, na tle kraju warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa (12% ponad średnią krajową)	A
Cenne zasoby naturalne (22% powierzchni DŚ objętej przyrodniczą ochroną prawną) i duży potencjał dla rolnictwa ekologicznego	A
Stagnacja w zakresie liczby gospodarstw ekologicznych (mimo ich dynamicznego wzrostu w skali kraju) – niewykorzystanie lokalnego potencjału	S
Niedorozwój sieci dystrybucji i zbyt wolne powstawanie ekologicznych grup producenckich – bariery rozwoju rolnictwa ekologicznego	S

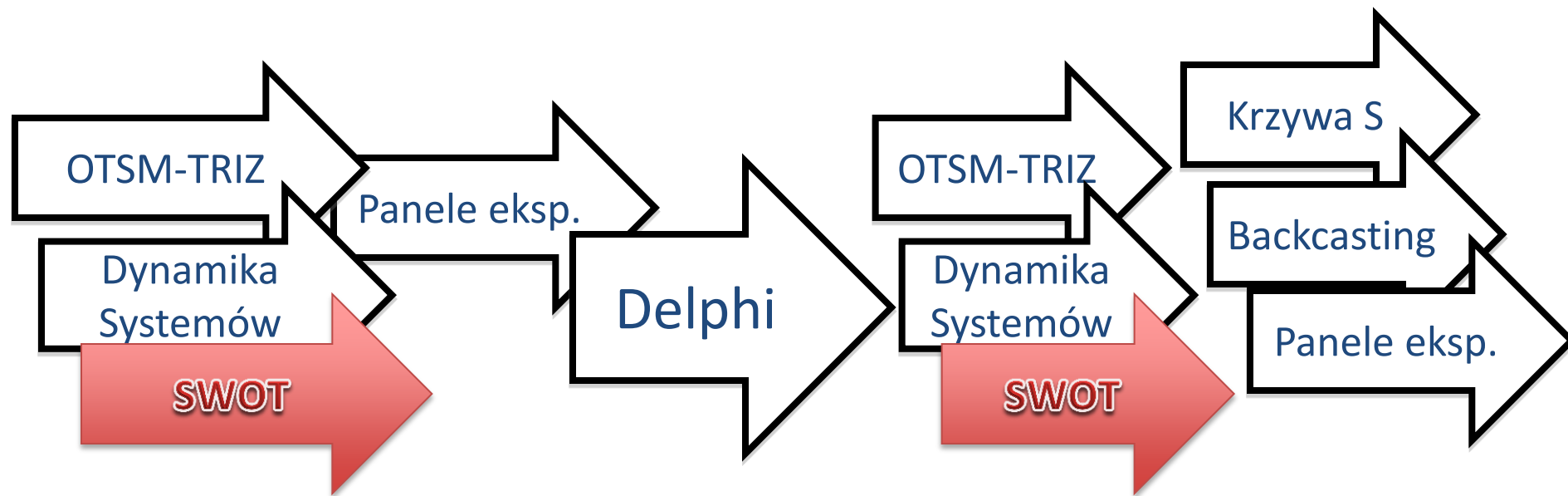
Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [A]tut, [S]łabość
Rozwój przedsiębiorstw zajmujących się żywnością funkcjonalną szczególnie w branżach: - piekarsko-cukierniczej, wody mineralnej i napojów, przetworów mlecznych ważny ze względu na szczególnie dobre perspektywy rozwoju tego sektora	A
Produkcja spożywcza – w dużym stopniu zdrowe produkty, wysokiej jakości	A
Istotna modernizacja przemysłu spożywczego w ostatnim okresie, część przedsiębiorstw dokonała istotnego postępu z wykorzystaniem środków UE, duża część przedsiębiorstw upadła - pozostały najlepsze - w efekcie powstał nowoczesny, konkurencyjny przemysł spożywczy	A
Konsolidacja handlu, modernizacja placówek handlowych (szybsza niż w całym kraju) - nowe możliwości dystrybucji żywności	A
Duży wzrost sprzedaży detalicznej (o 54% w latach 1995-2008) spowodowany wzrostem zamożności społeczności DŚ czego wyrazem jest malejący udział żywności w wydatkach (spadek z 30% do 22%)	A
Wciąż niewystarczający poziom zamożności społeczeństwa - bariera ograniczająca możliwość zakupu wysokiej jakości produktów żywnościowych	S
Żywność tradycyjnie produkowana w małych gospodarstwach o słabej kondycji ekonomicznej, dodatkowo blokowanych prawem żywnościowym i trudnościami w zdobywaniu certyfikatów	S
Brak prozdrowotnych postaw żywieniowych i szerszej świadomości społecznej utrudniający zbyć produktów wysokiej jakości	S

Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [Sz]ansa, [Z]agrozenie
Wzrost zapotrzebowania na warzywa produkowane lokalnie – o ok. 27% do 2030	SZ
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich realizowany do 2013 dający perspektywę znaczącej modernizacji produkcji, infrastruktury handlowej itp.	SZ
Poszerzająca się oferta krajowych banków współpracujących z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na nowe technologie, dla grup producentów itp.	SZ
Bariery prawne – przepisy blokujące produkcję żywności i jej wprowadzenie do obrotu przez gospodarstwa agroturystyczne	Z
Wątpliwości co do kształtu polityki rolnej UE i skali wsparcia polskiego rolnictwa w przyszłości	Z

- Analiza SWOT
- Obszar OCHRONA ŚRODOWISKA

Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [A]tut, [S]łabość
Brak woli, niska świadomości i kultura społeczna w zakresie gospodarowania odpadami oraz ściekami	S
Silny opór i brak akceptacji społecznej dla inwestycji związanych z gospodarką odpadami	S
Opór wobec działań przeciwpowodziowych, niewystarczające tempo realizacji niezbędnych inwestycji	S
Niska świadomość społeczna w zakresie zanieczyszczenia powietrza i jego zdrowotnych skutków	S
Rosnąca ilość dzikich wysypisk (skutek zamykania starych składowisk i nie budowania nowych)	S
Rośnie skala zagrożenia odpadami niebezpiecznymi, brak zorganizowanego systemu ich gromadzenia i zagospodarowywania	S
Brak kampanii informacyjnych oraz odpowiedniej liczby punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych (elektronicznych)	S
Znaczny przyrost sieci wodociągowej (o 18% w latach 2000-2008) i kanalizacyjnej (o ponad 55% w analogicznym okresie) choć głównie na terenach miejskich	A

Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [A]tut, [S]łabość
Znaczące dysproporcje w zakresie dostępu i funkcjonowania sieci wodno-kanalizacyjnych na wsi względem terenów miejskich (w 2008 roku 95,9 % ogólnej liczby ludności miast woj. dolnośląskiego korzystało z oczyszczalni, natomiast na wsi ten udział wynosił zaledwie 27,9%)	S
Znacznie wyższy niż średnio w kraju odsetek mieszkańców korzystających z oczyszczalni (w 2008 roku 76% DŚ w stosunku do 62% średnio w kraju).	A
Zły ogólny stan wód województwa dolnośląskiego – na podstawie klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego	S
Znaczący problem eutrofizacji wód (niezmierny ładunek substancji biogennych głównie związków azotu i fosforu)	S
Koncentracja emisji w dużych ośrodkach przemysłowych i przedsiębiorstwach głównie energetycznych (w 2008 roku DŚ generował ponad 8,3% całkowitej emisji pyłów w kraju, a Elektrownia Turów ponad 53,8% przemysłowej emisji pyłów DŚ, zaś Elektrociepłownia Wrocław S.A. 2,6% całkowitej emisji pyłów z przemysłu DŚ)	S
Systematyczne obniżanie emisji w kluczowych przedsiębiorstwach	A
Duży, nierozwiązany problem niskiej emisji gazów i pyłów. Niska świadomość społeczna szkodliwości, przestarzałe urządzenia, niski stopień gazyfikacji, wysoki koszt inwestycji w nowoczesne (w tym odnawialne) źródła energii, brak finansowania - problem zwłaszcza aglomeracji i dolin górskich	S

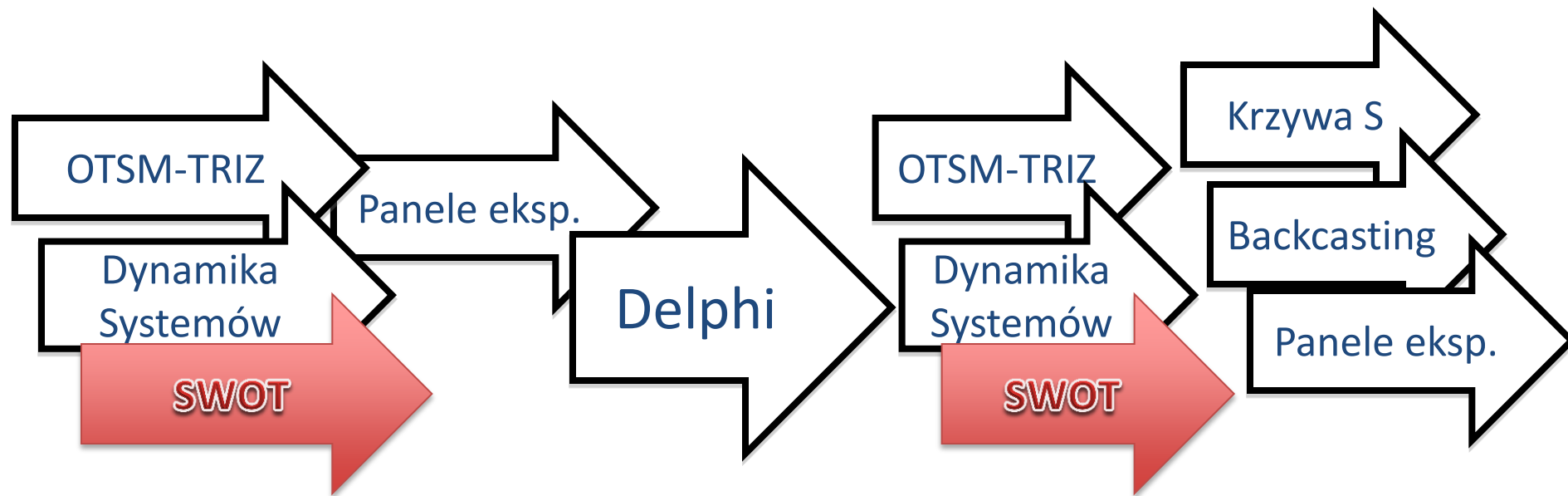

Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [A]tut, [S]łabość
Rozproszone źródła emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego przyczyniające się do niskiej emisji – trudne do skoordynowania i osiągnięcia znaczącej poprawy	S
Szybszy niż prognozowany w Krajowym Programie Gospodarki Odpadami wzrost komunalnych odpadów ściekowych	S
Nieznacznie wyższy niż średnio w kraju odsetek osób niepełnosprawnych (15,1 % ludności DŚ względem 14,3 % średnio w kraju – Narodowy Spis Powszechny 2002)	S
Realizowany program modernizacji dróg, budowy obwodnic - upłynnia ruch przyczyniając się do spadku emisji spalin	A
Opóźnienia w realizacji i niespełnienie wymogów UE dot. redukcji odpadów przez biodegradację	S
Największym problemem jakość powietrza –niezbędny spadek emisji z przemysłu o 75% do 2030	S
Brak sprawnego systemu zbierania, selekcjonowania odpadów	S
Intensywna budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	A
Poprawa jakości wód – nowe i modernizowane oczyszczalnie, inwestycje w kanalizację	A
Rozwój edukacji prozdrowotnej i profilaktyki – rośnie ilość ośrodków diagnostycznych, środków na diagnostykę medyczną	A

Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [Szansa, Zagrożenie]
Przepisy dot. redukcji odpadów poprzez biodegradację – według wymogów UE powinna ona ulec podwojeniu (1995-2013)	SZ
Wzrost zanieczyszczeń wynikający z tendencji do przenoszenia i kumulacji ruchu tranzytowego na ciągach komunikacyjnych w tym przebiegających przez obszar DŚ – przyjmowanie ruchu z innych dróg	Z
Przepisy pozwalające na zamykanie składowisk niespełniających standardów europejskich przy jednoczesnym braku wsparcia i zachęt do tworzenia nowych	Z
Nieskuteczne narzędzia prawne i brak środków finansowych na znaczące ograniczenie niskiej emisji	Z
Brak systemowego, całościowego podejścia do działań mających na celu ochronę środowiska	Z
Brak jednoznacznych zachęt ze strony państwa dla stosowania paliw ekologicznych (niskoemisyjnych)	Z
Niski priorytet ochrony powietrza w hierarchii celów polityki państwa	Z
Dyrektywy UE obligujące do stopniowej redukcji emisji SO ₂ , NO _x i pyłów czego skutkiem powinno być istotne ograniczenie zagrożeń w tym obszarze	SZ

- **Analiza SWOT**

- **Obszar BIOTECHNOLOGIA I FARMACEUTYKA**

Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [A]tut, [S]łabość
Duży potencjał naukowy w sektorze farmacji i biotechnologii	A
Na Dolnym Śląsku 20 firm farmaceutycznych, w większości o niskim poziomie zaawansowania technologicznego	S
Znaczący potencjał przemysłowy i badawczy w skali kraju choć nie o randze międzynarodowej	A
Po zmianach własnościowych przemysł farmaceutyczny nie zainteresowany wdrażaniem innowacyjnych leków -w ostatnich 15 latach nie wdrożono ani jednego leku nowatorskiego	S
Brak ofert pracy dla absolwentów uczelni w obszarze badawczym, angażowani głównie przedstawiciele handlowi	S
Duże firmy, dysponujące laboratoriami wykazują coraz większe zainteresowanie badaniami biotechnologicznymi i wdrażaniem nowych leków	A
Badania prowadzone na uczelniach są ich własnością co ogranicza możliwość komercjalizacji (sprzedaży wyników). Niewłaściwa polityka patentowa uczelni i instytutów badawczych – brak zaplecza.	S
Brak współpracy świata nauki z sektorem biotechnologicznym - badania naukowe oderwane od rzeczywistości, nieprzydatne praktycznie (bez szans wdrożenia) - kształcenie nie dostosowane do potrzeb rynku (żadnej wiedzy, brak kompetencji dla tworzenia firm)	S

Kluczowe czynniki	Charakter czynnika [Szansa, Zagrożenie]
Autonomizacja ośrodków naukowych i ich poszczególnych placówek oraz oderwanie od praktyki gospodarczej (niezgodność profili)	Z
Kształcenie corocznie 700 absolwentów biotechnologii i farmacji - o profilach nie dostosowanych do oczekiwań rynku pracy (wyjątkiem współpraca z Hasco-Lek -Akademia Medyczna)	Z
Deregulacja rynku leków refundowanych-znaczny impuls rozwojowy dla firm farmaceutycznych	SZ
Brak strategii rozwoju kraju i braki w realizacji złożonych planów rozwoju regionalnego	Z
Niespójne prawo gospodarcze – bariera rozwoju przedsiębiorstw	Z
Możliwość samodzielnego kształtowania programów nauczania przez uczelnie według nowych zasad (Europejskie i Krajowe Ramy Kwalifikacji)	SZ
Rozwój Czech, Saksonii – odpływ zdolnych, przedsiębiorczych absolwentów na te rynki	Z
Spadek nakładów na dydaktykę i naukę w skali kraju	Z

